МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ. ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союз Коммунистически парте Нохч-Г1алг1ай обкома, Нохч-Г1алг1ай АССР Лаккехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

А Р А Д У Ц Л
1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 107 (4120). ШИНАРДИ, 7 сентябрь, 1965 шу. Мах 2 кап.

ПАРТИЙНИ ОРГАНЗАЦЕЙ ЛОАРХІАМЕ ДЕКХАР

Вай парте лоархіаме идейни гера да советски кепа йоазув. Коллективни пропагандист хинна ца 1еш, коллективни агитатори организатори а ше хиларх тарра да. Коммунистическ ха партена наха марксистско-ленинскин хьехам балара, дерригача халкъа хьинар КПСС Программа, коммунизм хьалъара сийлен декхарш кхоачалдара тІаперзадара.

Кхьаьста хьамсара да кепа йоазув вай хІаьхьа. Шерагара шерага лаккхув советски сага идейни боарам, шерлу духовни хьаштан, духхарІа хул нун теркам тІаозаш дола хІамаш. Коммунизм хьалъечун безам ба ди тІехьа дегІабоагІаш латтача ший мехка ахаре хулаш дола хувцамаш ловза; доаззел дехьа латта гІулаккхаш миштаг а дерригача дунен тІарча коммунистически, безхлой, хьамайкортамукъаьлен болам дегІа мишта боагІа а ха. Хан'хІаннаьхьа газеташи журналашн дешаро новкъостаз ца хІара советски сага кердаздар ха а кхетаде а.

Цунухьа парте дилла а чІоагІІа теркам тІаІоьлийр периодически кепа йоазув дегІаозаллидара, цун идейни чулоцам лаьхьара. Советски Союзе арадувл хІанз 6600 гаррта газети 3800 журнал. Цар юкъера тираж 90 миллион экземпляраг дІаХоаг.

1966 шера газетаьхьен журналантеп язлуш латт хІанз массаьхьа а. Кепа йоазонна язвала безам болча сага соаХкарчуг а аІІ ца уьш шера ян гІулаьх ас. Центральн газеташтен журналаштен меттеп мотгиташкарчарна а ян хІанз лимит. ХІара сага йиш я моллагІча шийна баьхьаьха леттача кепа йоазон органа язвала.

Советски наьха кепа йоазонцара безам соВІаларан дарна маншца газеташ журналашн арахеца а йоазув дезалга уьш дІаХхачийта а вай торо хиларх кепа йоазув наха юкъе дІадоаржадара гІулаьх хІаьа ше-шеГІа дезарсца яхьила дан. ХІаннаьрча хьалаЧка къаьстта лаккху кепа йоазув берригача нахага дІаХхачийтара дьхкъера партийни организацей бехтохкам.

ХІара предприятие, колхоза, совхоза, дешара заведене партийни организацие декхар да шоай коллективна юкъе цхьаьнга а саг газетаи журналан ца язлуш ца витар. Цу балха шерра юкъеозаз беза коммунисташ, комсомольцаш, агитаторашц, пропагандисташ, парте боаларий актив. Коллективашта юкъе шерра боаржабе беза массовр болх, хІара саг дІахкетаде веза малагІа газетаьн журналаьн арадувз, царех малагІаьн язаьчча бакъаьлца да. Из геттара лоархІаме хІама ца, хІана аьлча духха ба ше-малагІа газет, журнал язаьчча бакъаьлца да ца ха, къаьстта уьх шера духхашца газеттаьта язлуштта юкъе.

1965 шера вай республике подписка чакхйоьхкхаш буьзаме оргаьний подписка яча пунктеп совгІа болх беш яр общественни хьисаме вІашагІъеллА 530 пункт. Пхи язар совгІа саг вар общественни хьисаме наха юкъе газетаьн журналашн дІадоаржаде буьзаме болхлошта новкъостад деш. Цу гІулаькхаша торо хитийтар наха юкъе беш бола болх дикхарІа вІашагІъеЛбаькхха а подписка дикхарІа чакхъькхха а.

Из диндалийта йиш яц уьх шера. Шерра пайда эца беза соаХкарчуг опытах, предприятешка, колхозашка, совхозашца дуьхкарІа вІашагІйоьхка еза общественни хьисаме болх беш йола подписка пункташ.

Ишта боккха пайда баьлар соаХка ахча кара ца луш газетаьн журналашн язаьр йиш хиларх а. Буьзаме министерство боьхьо еннай 1966 шера а Гроэне ну тайпара подписка е. Ишта газетаьн журналашн язаьлча саго 1965 шера ноябрь бетта дена язх бетта дІатехкаргза язаьлча газетехи журналеи юла ахча. Гроэненски опытах подписка е дага ба уьх шера МалгІабиьгел Гудермесен. Ца формах шерра пайда эца беза. –

Шеко ян газетаьн журналашн наьхьа юкъе дІадоаржаьлара а подписка чакхъькхкара а партийни органзаьн а общественность а оарцагІъ яла еза хиларх. Цхьабакъда, периодически кепа йоазув хІара дезалга дІакхачийтар шоай керттера декхар яерхІаьн хила еза буьзаме органаш, кхьаьста пар районашн юртийн эвенош. ХІара кеа хьаьа а хІара саг дІа-кхаьмаьл ье а зеза буьзаьмаьн болхлоша. Цхьаькха а дезаьл хила йиш яц уьх шера газета е журнала подписка ца еш.

СоаХкарча опыте хьалхьоьх партийни, комсомольски, профсоюзни организацеш а буьзаме органаша а керттІа болх вІашагІъеХьаькхкхча мотгиташка подписка дика чакхйоьлаш хиларх. Дика чакхбаьлар из болх 1965 шера Гроэне. 200 язар экземпляр тайп-тайпара дола газетаьн журналашн язаьр гроэненшца. ХІара язар сага 639 экземпляр газетаьн журналашн кІоаг уьхаза. Дика чакхъьлар подписка Ножай-Юртара районе а.

СоаХка подписка чакхъькхкара дика оарцагІъьлаьр Дубовски буьзаме отделене начальник Е. Б. Балахнова. 980 саг вахача Дубовская ахача станице 950 экземпляр газетаьн журналашн язаьйтаз ца. Цу тайпара шоай гІулаьх ялладеш бола интуизташ дукха ба вай буьзаме болхлошта юкъе.

Дукха ба соаХка подписка чакхйоьхкхача хьинаре дакъа лаьца общественни хьисаме газетаьн журналашн наха юкъе доаржаьдеш хинна нах а. Шоай колхозе бахача наха юкъе 3100 сома маьха газетаьн журналашн доаржаьдер Ножай-Юртара ча «Октября 40 шу» ахача колхоза общественни уполномоченине У. Осмаева, 4495 экземпляр газетаьн журналашн язаьр 1965 шера «Красный молот» ахача завода болхлоша. Из хул лар 1964 шера язаьлеп 1500 экземпляр дукхарІа.

Дукхача районашка, предприятешка, колхозашка, совхозашка 1965 шера дикка балхан дьалаг а дукхача мотгиташка ледара деладер газетаьн журналашн наха юкъе дІадоаржадара гІулаьх. Буьзаме органий болхлойн общественни уполномоченийн бехка дукха нах бисар соаХка газетаьн журналашн ца язаьш. Геттара эсала чакхдьлар из газеташтен журналашнен подписка яра гІулаьх партийни организацешца. Йаала а йиш яц из гІулаьх ши-шеГІа дита. ХІара денна тІаьхьожам доаттабе беза буьзаме отделеней, «Союзпечата» агентствай балла.

Периодически кепа йоазув наха юкъе дІадоаржаьдер технически болх а боьзцан лоарХІаме политически, партийни гІулаьх за. Из дІаккха а дицдалийта йиш яц предприятий, колхозий, совхозий партийни организацена. ХІара сагана индивидуальни болх берггІола гІулаьх яІаьр ешІаьдаеза веза лар. СоаХкарчуг дукта а лукхарІа подписка едга, газет е журнал доацаьл цхьаькха а дезаьл ца бутилга из а декхар.

ЕЗА САЙРЕ

МОСКВА, 4 сентябрь. (ТАСС-а КОРРЕСПОНДЕНТ). Москве, Советски Эскара Центральн театре, мехкдьттан газеи промышленности болхой Ерригзоьзоьн дена хеталь торжественни заседани хилар тахан. Советски Союза мехкдьттан газеи промышленность дегІаьнра хьанхьеха доклад йир СССР Госпланерча мехкдьтта довхача промышленности Паччаьхьаьнхен комитете председателе, СССР министра Н. К. Байбакова.

ВархІ шера планал совгІа хІаьна баьхьаьнца кхоачаргІа 30 миллион тонн совгІа мехкдьтта. Газ ан-кхара боарам семилетка йоллеенна-ча ханна хиннаЧунца нийсбича 4,5-за лаьхьеннаб. Мехкдьтта чаьхдоьхнга шоозза хІана хиннаяц ваьна дуьхкарІа хиннад.

Мехкдьттен гази доалла дуьнна перспехьнна моттигаш хьайийлай, кхьаьстта а кердача районашна — Малйбузен Сибаре-гІа, Малйбузен Назахстане, Белоруссе. Уьх тІехьььарча шеранна пхи зкар мотт совгІа кІоарга бурув теха массехи сваниин яьнхий. 10—15 эзар метр кІоарга бурув тохара нийчо еш я.

Уьх гарггарча пхе шера, аьлар докладчина, дІахо ихы а чІоагІІа гІа дегІайоагІаргьа нехкдьттан газин промышленность. Хьадоанхкаш дола мехкдьтта 1970 шерале 350 миллион тоннага кхоачаргда, газ — 240 миллиард кубийчеки метрга.

КПСС ЦК-ераи СССР Министрий Советагеи дахьийта моаршал луш дола письмо тІаийлар торжественни заседане дакъа лоацаш хиннараша.

ТАСС-а ХОАМ

Цхьан ракетаца пхи спутник

1965 шера 3 сентябре Советски Союзе сигалъяхийтай «Космос-80», «Космос-81», «Космос-82», «Космос-83», «Космос-84» яха Льаттан искусственни спутникаш.

Уьх пхиъ а спутник орбита тІа ьлинхий цхьан ракете-носитело.

Спутникаш тІа оттаьлй 1962 шера 16 марта ТАСС-а дІанхайаьлъьа программамага хьежийна дІахо космически аре тахка лаьрхІа болзо Іиллман аппаратурга.

Спутника тІарча энергоэлтане система лаьрхІа цхьан спутника пайда эцаш я радиоактивни изотопо хьайоанхкача энергеца болх беш йола электростанции, хІаьта цинга де дезар даьд радиоактивни изотоп сигала а Льаттан тІа а яржара йола торо цІеньяь дІаяяннхара.

Льаттанна гобаьнна йолхача орбиташта гаррга йолча орбиташ-ка гІолла 1500 километр гаррга ланха аьл пхиъ а спутник; Льаттанна гонахьа гобаьнна ха — 116,6 минут; орбита оагІеца пастар — 56 градус.

Спутникаш тІа оттаьлча аппаратуро лерттІа болх бу. Хьаухача хоамашта токнамбеш я координационно-вычислительни центр.

МЕРЗА ОВЛАШ—ДАЬХЕННА

Сихха чакхдаха кхашкара балхаш

Колхозийн совхозийн кхашка тІагІерттА кхьаьеташ да льаьта леладераш. Йлатийна лаьрхІа хьажІаш, гІидзарсан, шекара свекла, ккьйола культурашн чуэца ца хьаІаькхьчаЙ, цунца ихьана зябь оахаш а доакъар кийчдеш а да. Гучох, кхашка балхаш дукха да ІаІаьна.

ПхеІаГІа сентябрь хьаІаьхочаш республика бахьамашка ялатийна лаьрхІа 654 гектара тІара боьхьонца кхьаьча хьажІаш чуйнай, ІІаьта сидоеш мошаЧ доакъарш лаьрхІа 1,4 эзар гектар хьажІийй кхаш хьехад.

Гидзарсан дІайийнача 23 эзар гектарах 3081 гектара тІара хьувкъам чуйнаб, хІаьта Гудермесен Наурский районашка дІайийначох ах чуйнца яьнай из культура.

Шекара свекла чуэца йоаленнай из культура кхеш йола ерриг керттера районан.

ХьаІадоагІаЧа тера чуэцаргйола культурашн дІае 51,7 эзар гектар зябь-кийчььлй.

Массанахьа а кхашкара балхаш лакхача темпаех деладе декхарийла ба льаьта леладераш.

1965 ШЕРА 5 СЕНТЯБРЬ ХЬАТІАНХОАЧАШ ХЬАЖІКІАШИ ГИДУЯРГАШИ ЧУЭЦАРА

планах проценташ

Районаш	хьажІаш	гидзарсан
1. Ачхой-Мартана	50	—
2. Ведана	2	—
3. Грозненски	58	20
4. Гудермесски	61	52
5. МалгІабика	30	—
6. Надтеречни	57	9
7. Наьсарен	14	—
8. Наурски	73	49
9. Ножай-Юрта	1	—
10. Сунженски	28	12
11. Урус-Мартана	42	—
12. Шалински	32	—
13. Шелковской	43	41
14. «Грозненско» объединене совхозаш	43	—
15. Консервни промышленнота объединене совхозаш	30	—
16. «Скотоотгоркма» треста боьхамаш	46	—
17. Республикански юртбоьхама опытни станци	51	15
вриига республикие	41	13

ХЬАЛХАРА ТОННАШ

Урус - Мартана района «Краснооармейский» ахача совхоза сапна районе эттара хьалха болабеннаб шекара свекла чуэца.

Кхай тІа болх беш свекла чуэцан йола лаьх агрегат йоалл.

Чуйнна кхьаьеташ боахх Амирсултанова Султана звено членаш.

Звенос декхарш тІаийлидар 70 гектарах хІара гектара тІара 300 центнер свекла кхее аьнна.

Хьалхарча деношка хьахьекхар цар шоай декхарш тІехкхоачашдеш хилар. Шекар деча заводе хІамаьле 2000 центнер совгІа свекла дІаеннай совхозо.

Свекла чуэцача дика кхьаьгарца безгалабьаьнна Исаева Хьавах Усманов Махьмади. Кхай тІа свекла пІенъяреи тІайоттареи болх беш 60 саг воалл отделене.

М. АХМАТОВ.

Сурта тІа: «Шалинский» совхоза шоллагІча отделене звеньеп Амерсултанов Султана механизированни звено ший участка тІара шекара свекла чуэцан я.

И. Плиева сурт.

Свекла чуэцаш боахх

Уьх деношка «Шалинский» ягача совхозе шекара свекла чуэца болабеннаб. Эттара хьалха из культура чуэца арабьаьлар шоллагІча отделенера механизаторашца. Хьалхарча дийнахьа кхо агрегат яр цар кхашка болх беш.

Чуйнна кхьаьеташ боахх Амирсултанова Султана звено членаш.

Звенос декхарш тІаийлидар 70 гектарах хІара гектара тІара 300 центнер свекла кхее аьнна.

Хьалхарча деношка хьахьекхар цар шоай декхарш тІехкхоачашдеш хилар. Шекар деча заводе хІамаьле 2000 центнер совгІа свекла дІаеннай совхозо.

Свекла чуэцача дика кхьаьгарца безгалабьаьнна Исаева Хьавах Усманов Махьмади.

Шекара свекла чуэца йоаленнай из культура кхеш йола ерриг керттера районан.

ХьаІадоагІаЧа тера чуэцаргйола культурашн дІае 51,7 эзар гектар зябь-кийчььлй.

Массанахьа а кхашкара балхаш лакхача темпаех деладе декхарийла ба льаьта леладераш.

КПСС-еи СОВЕТСКИ ПРАВИТЕЛЬСТВАИ КУЛГАЛХОЙ РУМЫНЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННИ ДЕЛЕГАЦЕЦА ХИННА ПЕРЕГОВОРАШ

4 сентябре Ковяле КПСС-еи Советски правительствах кулгалхой переговораш хилар Румыне Социалистически Республика партийно - правительственни делегацеца.

Советски оагІонгахьара переговорашка дакъа лаьцар КПСС ЦК Хьалхарча секретарг Л. И. Брежнева, КПСС ЦК Президиума члена, СССР Министрий Совета Председателя А. Н. Косыгина, КПСС ЦК Президиума члена, КПСС ЦК секретаре Н. В. Подгорне, КПСС ЦК Президиума члена, КПСС ЦК секретаре А. Н. Шелепина, КПСС ЦК секретаре Ю. В. Андропова, хьаьчаг,

Румыньски оагІонгахьара переговорашка дакъа лаьцар РКП ЦК Генеральн секретара Николае Чаушеску, РКП ЦК Массаэарча президиума члена, СРР Министрий Совета Председателя Ион Георге Маурера, РКП ЦК Массаэарча президиума члена, СРР Министрий Совета Председателя хьалхарча заместитела Георге Апостала, РКП ЦК Массаэарча президиума члена, СРР Министрий Совета Председателя хьалхарча заместитела Александру Барладану, РКП ЦК исполнительни комитета члена, РКП ЦК секретара Паул Никулеску-Мизила, РКП ЦК секретара Маия Мэнеску, кхьча румыньски партийни пачхьалкхенни деятелаша.

Вежарий доттаГІалца, ДІа-юха дуьцар ахетадеш, дер тІара чакхъяьнца переговораш йолча хана ДІа-юха датабаьлар советско-румыньски гІулакхаш дІахо дегІадоаладара дешаьх, хІана латтача дуьнен хьалхьашта юкъерча гІулакхий а дунен коммунистически болхлойн болама а актуальни проблемаех шоашта хетачоа.

КПСС-еи ИСПАНЕ КОМПАРТЕИ ВИКАЛАШ ВІАШАГІКХЕТАР

31 августе вІашагІхийтар Советски Союза Коммунистически партеи Испане Коммунистически партеи викалаш. Цига дакъа лаьцар: Президиума члена, КПСС ЦК секретара М. А. Суслoвен ЦИК Президиума члена Д. Ибаррурен, хІаьта СССР-е салоІаш волча КПИ Генеральни секретара С. Кариллои.

Цінена дег тІарен вежарий доттаГІалца долаш вІашагІхийтйтча хана шинна парте гІулакхийн хьалхашца латтача проблемаьн хьаьчаьта ДІа-юха хоамаш дир, хІаьта мехкашта юкъерча хьаьеи коммунистически болхлойн болмен проблемаш а Йийцар.

☆

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР. Баку доладеннад кранови кема-катамаран юхьъашца тажжара — форда тІа дилийтара чІоагІІа кийчо елга. Шин корпус йола кранови кема хьадаьл Каспе мехкдьттахошта. Цо Іаллашьергьа транспортировка, хІаьта витта форда чу 60 метр кІоарга форда ларзаш увттаелгра.

Кема дІоалала 130 метр да, шоранца — 50 метр, II эзар тонн хи кІаьл латт цун, крана лаьхьал — 103 метр. ДІа-са лестача крана керттерча крюко 250 тонн айн, хІаьта вохо — 140 тонн. Машинан зала дилийтарна кІоарга юкъарча низаз 8000 говра низ хул.

Іалаьмате боккха низ бола кема хьаьдеча юкъе дакъа лоацаш мехка 500 гаррга предприятя хиннай.

Сурта тІа: катамарана юкъара сибат.

З. Мартычанца сурт.

ТАСС фотохроника.

СССР ЛАККХЕХЬАРА СОВЕТ ГУЛЪЯРА ХЬАКЪЕХЬАРА СССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

СССР Лаккехьарча Совета Президиумо сопам бу:

Йлхаьлагіа хержача СССР Лаккехьарча Совета яхлагІа сесси 1965 шера 1 октябре гор. Москве гулъе.

СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председатель А. МИКОЯН.

СССР Лаккехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 ш. 3 сентябрь.

СССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

г. Москва. 1965 ш. 3 сентябрь № 250.

ОТТАЯЬ ХАНАШ ЯЬХА БАЬННА ТІЕМА ГІУЛАКХ ДЕШ БАРАШ СССР ГЕРЗАШЦА КИЙЧАЬЛА НИЗАШКАРА МУНЪАБАЛИЙТАРАХИ БОКЪОНЦА ДОЛА ТІЕМА ГІУЛАКХ ДЕ АРГІАННА ТІАХЬЕХАРАХИ

Массане а юкъарча тІема декхарах долча Законо маьххара **приказ ду аз:**

1. Запасе хурдоллан Советски Эскара, ТІема - Форда Флота, хозяйственнайрчеи чуйна бІуи мугІаранашкарчеи чуйна бІуи мугІаранашка мукъаьбовлийтаьлла законо оттаьл боьхонца дола ТІема гІулакх дара ханаш яьха баьнна салтий, матросаш, сержанташ, старшинаш.

2. Уьх приказа 1 пункта тІа белгалбаьх тІема гІулакх деш баьрш мукъаьбовлийтарца дуьхьаьлена Советски Эскаре, ТІема-Форда Флоте, доаозонашкарчеи чуйнен бІуца боьхонца дола тІема гІулакх де тІаьхьеллаьа льготийн тІаьхьехьара тІехьаьдаккхарен боьхьо йоцца 1946 шера баьн гражданаш а, хІаьта иштта тІаьхьелйта тІехьадаккхара оттаьл ханаш йистеньяьна а цар ханарбарашца боьхьонца дола тІема гІулакх деш бола а тІаьхьехара ханаш йола гражданаш а.

Приказ ІІаккхайкадола ерригача ротанца, батареешка, эскаридешца, кемаш тІа.

СССР оборона Министр Советски Союза Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

ДОТТАГІАЛЕИ БАРТ-ЦХЬОАГІОН ГІУЛАКХИЙН ДУХЬА

СССР Лаккехьарча Совета Президиумо ратификаци йир 1931 шера 24 июнерча СССР-аи Афганистана королевстванеи юкъе дьала нейтралитетеи йаьш ІІом ца болабаьеи хьакъеьхьарча договора ха йІаьхьеи долча, 1965 шера 6 августа Москве кулгаш ходььла протокола. Из решени массева раььа а волаш тІаийлидар СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председателе А. И. Микояна председателал а деш 3 сентябре Кремле хиннача СССР Лаккехьарча Совета Президиума заседане.

СССР Министрий Совета тІаийлидарх заседане хоам беш хьамаьл дир нейтралитетеи йаьш ІІом ца болабаьеи хьакъеьхьарча советско-афгански договора лоарХІам хьаьбовийрча СССР кхьча механизацарча гІулакхий министра А. А. Громыкос.

Афганистанацарча вай доттагІала гІулакхаьта лардан ехнар Октябрьски революци хиннача хьалхарча шерашка В. И. Ленина ше дакъа а лоацаш. ХІаьта тахан а экономически, политически, культурни дьакъе хила мадоагІара да советско - афгански гІулакхаш, уьх белгалдоал йаьш юкъе ешам а сий деш а хиларца.

СССР Лаккехьарча Совета Союза Советен Къамий Советен кхьча механизацарча ГІулакхаьта болча комиссеца тІаийлдарах цига къамаьл дир Союза Совета комисе члена депутата Ю. В. Андропова. СССР Лаккехьарча Совета шинна а палата комиссей членаша, аьлар ца, массева раььа а волаш могадьлаг СССР-аи Афганистанан юкъера договора ха йІаьхьара хьакъеьхьара протокол, цар лаарХІ, советско - афгански доттагІалл дІахо чІоагІдара бокхача лоарХІамех из хиларх.

Заседане кхамаьлаш дир СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председателе заместителаца М. Холовен М. А. Искендеровен. СССР Лаккехьарча Совета Президиума членаша Советски Союза Маршала С. М. Буденнен В. С. Толстиковен.

* * *

СССР Лаккехьарча Совета Президиум ишта хьежар «1965 шера 17 марта экономически техническени барт-цхьоагІон ГІулакхаш лелдара хьакъеьхьа яьха советско - иракски соглашенена тІехьадоагІаьа СССР правительстванен Иракски республика правительственен юкъерча протокола ратификаци ирахи» «Ньюка кона-Іаранш» яьха районе Дунай ягача хи тІа Югославски оагІоно «Джердап» яьха гидроэнергетически комплексе лелен система хьалъеча экономически техническени гІа - новкъостад дара хьакъеьхьа Советски Союзан Югославе правительственен юкъе ньюка согласшенена ратификаци ирахи» долча ешашка а.

Шийга хьажийта тІаденача документашта массева раььа а волаш ратификаци йир СССР Лаккехьарча Совета Президиумо.

(ТАСС).

ТХА ЛЕКТОР

Шербинин Михаил Дмитриевич — НГНПЗ перекачка установка начальник, завода ветеран, этгара къаьнаГчаРях вола лектор-общественник ва. Дужка я шераш хьалха лёнз хайола толашлаГа вола лектор лерХіаш ва Михаил Дмитриевич. Сий толаш а бокхка бевам шийна Гаосаш а болчв лектор-общественника нахьъ тІа воалаш кІезига къаьберга дезанвар. Дужка йІаьхха сайреташ діаьхаьла йийзар цун ешаш йола материаллаш, конспекташ увтташ. Ше тийбуча тІа валалехьа хьалхаГа до дужказа лаЗийІаш ешаш йолча

ХЬАЖКІАШ ДІАЧУЭЦА КИЙЧА Я

Дика болх бир ужк шера Грозненски районе Бумболовски элеваторе коллективе. Комплексин грузообороте план 116 процент иходачашъхьі. Грузообороте цхьаъ тоннага планах дІабахййта хьарХа хинна мах 2 сомн 79 кепиги болча метте дІабахйитар хилаЗар 2 сомн 60 кепиги мара.

Производственни заданеш кхоачашъо калибровочни цехо, комбикормаш кийчьеча цехо, хьоар деаккъача цехо, предприятие кхыча производственни участкаша.

ХІаън ФуалЬхьха хьажкІаш цхьаъгарра чуэца йоллаяр йиззаКийчо ях йоллаш латт элеватор.

— ТХоашка хьажкІаш хьачучерййолчл болчл йеррігача боахамашка хинна чаккхьаьнаа тхо хІаъкъе, — йоах элеватора директера нов. Магомадов Сайпутинна. — Тхона гучадьлар. 15—20 аЗар тоннал кІезнгаГа йоаЦаш тхоаЙ хьачучна еЗаш хилаО. ЦхьаБакъда, тха производственни мощность хьа а дукхагІа уж хьачуца йиш йоЗаш я. Белгалдаьхьа, тхона хьачуэцалургьа 30 аЗар тоннага кхаччаьна.

Оборудоване ерриг комплекс кийчьаЙ элеаторе. ХьажкІаш мел лаьЦен бІеЗен я хар а е еза обработкаш белгалдаЗар. а дуЗа цхьа хьалгаГа контрольни лабораторе тохкам берча ялатийна. Цул тІекъагІа еза а яза, приемни, бункерашца ерре. ЙойоасселгІа.

Кулг тоха ца деЗаш, механизмашца йоЗеасеаш хургьа хьажкІаш.

Нагахьа санна, ялат сон тІаЗа худе, реактивни шин сушилка чу тоссарга ерриг хьажкІаш.

Уж сушилкаш йолчл коравир тхона элеватора керттера инженер нов. Сатин.

— Шина а агрегато болх мишта ду хьежад тхо, — йоах цо. — Долда ліана ВІашТіехьа лел. Температура боараме-боКъонца кийсбаьЙ ялатийна хьанар тІа да дужийтар, цунна ккхье гІоЗла фо дикагІа чаккхдийайтар дуЗа.

ХІаъта хьакъеСтача отходех фу дерГда?

Цу латтара жоп ду паторогинзаце секретара, цеха начальника нов. Исраилова:

— ХІаъна уж коа мишта цІена я ма гой шоана, — йоах цо. — мишта ліена хургьа ухъаза ялат хьачудоладеннача хана а. Е хьажкІий лордаш а. е томараш а. — цхьа пайда боацаш цхьаъна хІама йовРсьеш тха. Томар тІехь хьажкІаш фуалЬхьачуЗ тІехьагІа ялейнса томаранн лордашш ший тайпарча транспортерца къастІача шин агрегата чу ухийтарьяь, тІаккха цІна, аЗьа а охьаш хьоар деаккъарсда. Боа-центрагашца цхьаъна доахІанна Іай дда дика деаккъар хургьа цунах.

Ка бола ялаташ хьачуийца бьиначуЗ тІехьаГІа шоай аппаратура эргайоаккъаш ба Цар фуалЬхьа хьажкІаш къастергьа боКъонца квадратно-гнездовой хьесапе дІаде мегаргдца, калибровка яь дьаЗна фу боачашмашта дІахеца йиш хургІолча тайпара.

Дуккхача тайпара йоЗа, элеваторера низ бола ерриг оборудовани дІайоладІийта мара ца еаш кийча я, цхьаБакъда, хьежаш яккха еЗар а яц дукха ха — доцуъ саина йолча хьажкІех етта хьалхара автомашинаш предприятие коа хьаччаьна мара.

ХьалхарЧа ах шера болх дика барах Ерригроссийски ялата продуктай объединеции профсоюза Ночч-ПаЛгІай обкомеи Сийлен грамоташ енгкиий элеватора колдективе. Цул совгІа, СССР хьажкъ боахама карагІаьнгаЙ Выставке лакъа лана а чІоагІьхьй элеватор.

ХьажкІаш ДІачуэцара болх тІехьлика чаккхьаккхаоаЗ элеваторе хьалхьетамхошта йоЗа доарХІамера экзамен хургьа, карагІаьнна толамаш дІахьогІде уж мел кийча ба хьажар хургІа.

А. КУИМОВ,
КПСС Грозненски райкома инструктор.

ДОАКЪАР ІАЛАШДЕШ БОАХК

Хьайбашта доакъар кийчаь боаЗ латт Советски районе «Новая жизнь» яхача колхозе. ХІанаЗе 10220 центнер йоЗ хьехха а бьиннаарГІаьп дьа ДІаоттаЙ колхозе механизаторашца. Цул совгІа 245 тонн силос дІаеллаЙ, 650 центнер ча ІалашдаЗ.

ТІагІерттга кхъхьегаш ба М. Хутаева цхьоалагІча бригада чІенаЙ. Цар 4700 центнер йоЗ ІалашЗьяЙ. Йиша кхъхьегаш хьаБоагІа З. Мухтарова шоллагІча бригада чІенаш а. 4050 центнер ІалашЗьяЙ бригаде йоЗ.

Дика къхьийгаГ доакъар ІалашЗеча колхозо механизаторашца А. ДжаБагоевен Б. Аминевен. Шоай деннаЙ норма даЗм тІехьхоачашъо цар.

ХІаъна ДІаЗо а чуйийна хьаЙбаштадоакъар ІалашЗеш боахк колхозо механизаторашца.

С. СУЛТАНГИРЕЕВ.

ТОЛАМАШ ЛАКХАГІА ХИЛА ЙИШ ЯР

Ужк шера тха ЖЖ ІуЙ бригада тІкка толамаш дьхьар. Планах 4,8 килограмм йолча метте ліара устагІангара 6 килограмм тха дьаькъар, хІаъта хІара ІІаЗа бахкаЙ болча устагІаъна тІехьа планах 102 іаьхьар боаЗача метте, 110 іаьхьар а кхебар. «Ноаноех» доахача хІара ДаЗхарга доаЗа 25,4 килограмм хилар. Из хьоХкан дьахтагІа ба планах і аьрХІачуЗ. ЦхьаБакъда, тхо тоЗам бен дац ду толамех, хІІна аьЗча уж хьа а лаккагІа хила йиш яр.

ДаьІенаш тоЗал ца хилар БаЗьяЙ долаш дизаЗча шера цхьаЙ участке доажаде ДезаЙ хуЗ тхо жа. Во вІашТіехьДьакхад жена хиЙ меладеГІа а.

Тха даьІенаш йоЗа аре кхьбагІорьаьЗь юрта БоахамаГ культураш ДІайийнча кхаЙх кхеташ я. Цулухьа ЙІьаьхха хьаЗьулгаш оаса хиннаЙ цех.

Іурра жа ДІалаьхьчаЙ дежьа хилаалІа даьІенех хьалчаКхдоаЗ тхо. ТІаккха ца доакъедча хиЙ моладе юхаЗажа дезаш хуЗ даьІе дІаеЗаш. Из БаЗьяЙ дукха ха а йоЗ, хІаъта совлелна чекхъгІа а деза.

ЦхьаьІкха хІаъна а да тха БаЗга іаТкъаш. Шин цІаьг ДаР оаХа ДеладеЗ: цаІ жа іуЙ чуБоаЗаш, шоллагІаДар дахкаьЙна жена ГІулакхДераш чуБоаЗаш. ХІанз царех цаІ дехаЗ. Цуэуъца дахкаьЙна жена ГІулакхДераш машинашца ца іаЗха кхувьла беЗаш хуЗ.

Оаха дог доах ду ГІулакхаШта тха кулгалхошца терка,ерга.

А. ИБАКОВ,
Шелковской района «Путь к коммунизму» ахача колхоза шоллагІча комплексни бригада венкхагІа ваЗ ца іу.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕРГДА

Наурски районе Ленина ПІерахьа колхоза йиЗлагІча бригада шурий - товарни ферме болх бен я дикагІа йоЗа доарка коммунистически кхъхьегаш ударник Лукманова Зина. Цо доШ ленна ужк шера хІара ше лелабечА іатта доарХІаш 300 килограмм шура якха аьнна. Ше тІаийда из деккар толаме кІоачашдеш хьайоагІа из. Ужк шера ДІабаьннача БархІ бетта хІара ше кхоабаче Іаттагара 2500 килограмм хІана ші аьнна шура ЙьккІай кхъьегара ПІера йолча доарка.

Лукманова Зинас, ДІаЗкача шеранка я санна, шура якхкарг колхозе хьалхара мотиг а хьалха латтача доаркана хьежаеш йоЗа карара кара тела ЦІе вымпел а лелаЗ.

Ферме меттел, ерригача колхозе а дика доарХІаш дола толамаш доах БаЗха тІа коммунистически кхъхьегама ударник йолча доарка Хаженова Раис. Цун хьоХкан дуЗа кІезнгаГа баЦ Лукманова Зинайчл. Хаженова Раис хІара ше кхоабаЧа Іаттагара 2100 килограмм шура йьккІай ДІабахача ужк БархІ бетта.

Доаркай хьоХамаш лакха хилар —ТІагІерттга цар хьегача кьих дьаьна БоркаТ. «ОаХа кертера уйІа тІайохйІт, — йоах цар, — хьайбаш лерттІа кхабаРан царна дика ГІулакх даран. ХьаЙбаш нийса кхоаБІага вІашТіехьдьакхкхаРан йІан хулийр цар продуктивность лакхъьь ца Іеш, доакъаран дикка кходе а. БаЗда а ла из, доакъараш кІезнгаГІа, а доийташ шура дукхагІа якха ГІеРг шаккхе а доаркА. Цу ГІулакха боКъонца белгалЬаьхьа хана а кІезнг - кІезнга а тел царна доакъараш, цІуЗьш -цар уж дикагІа а дуЗ.

ХьаЙбай боахаме хьалха латтарий опыт ДІаиййо шурийтоварни фермерча кьыча доаркаша а.

Сийлахь - боккхача Октябра шоэзтхьеи БархІ ну дизара дикахьа кхъьегама совгІатащца нажъ бала кийчлуш болча Лукманова Зинаси Хаженова Раяси лаьрХІад шера шура якхкара шоаш тІаийда деккар ханаЙ хьалха кхоачашде.

Н. НИКОЛАЕВ.

Днепропетровски область. БолгІоагІача тайпара хадданза болх бен ба Синельниковски районера «Серп и молот» яхача колхоза механизаторашца. Лоащача хаНашка чакхдаькхар цар ка бола ялаташ хьокхилга, цунца цхьаН хаНна гурахьа юв культураш ДІаера доЗа льатташ кийч а деш. ХІаъна колхозера 1980 гектар доЗа дерригА а льатта гурахьа дув ялаташ ДІадера кийчдаь дьаЙнад. Чуийнна зяба льатта оахаш боахк.

Суурта тІа: колхозе заба льатта оахаш боахк.

А. Запара сурт.
ТАСС фотехроника.

КХАШКА ХИЙ ДИЛЛАР— ЯЛАТАШ ТЕШШАМЕ ХЬУВКЪАРГХИЛАР

КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш кхоачаш а ен, хиИ дехкача льатташка культураш кхепра дика толамаш доах 1965 шера Шаьла района совхозашца.

4 аЗар гектар гІирта хиИ дехка льатташ да районе боахамашка. ЦхьаБакъда, уж льатташ планировка яьзд дар, хІаьта а льаттаГІа тІоаЗал сонаеш вегетационни хиЙ дийхкад районе боахамаша дерригаш а хІана дац дьаьна долуа цу льатташка.

Кхашка хиЙ дилларе ГІулаХх диКа вІашТіехьдьаьхьхад «Шалинский» совхозе кхоачашкоша. Цар дика а шиЙ ханнаьХа а хиЙ дилла даккхийтар 440 гектара тІа, планах 400 гектара тІа мара дилла ца деЗача метте.

Гурахьа буй мукх тІаЗолча № 3 йолча отделенерча 178 гектарах хІаране тІара 28 центнер яьккхаЙ, хиЙ ца дехкача льатташкара 16 центнер мара ца яьзнача метте. ЦІьа ДІайийча дуккхача шеранка тІаЗюлача бьацашта хиЙ дехкарах 60 гектара тІара кхоаза йоЗ хьакха йиш хиннаЙ цхьаН шера, хІаьта хІара хиЙ мессаза дуал под кормка яраХ 5,5 — 6 тонн хьаЗ яьзнаЙ, 100 гектарах юхеиса вокх 40 гектар йолча льаттаН хІара гектара тІара пишша центнер люцерна фу а дьаькхал, цхьа мангал хьекха йоЗ а яьзнаЙ. Цу совхозера чекара свекла кІеечА № 2 йолча, Амерсултанов Султана кІоачаЧа, механизированни звеное шиЙ участке агротехнически мероприятей ерригА комплекс чаах а доаккхаН кхашка 2-аз хиЙ дилларе, хІаьта хІара гектара тІара 300—350 центнер шекара свекла ярГІолаН а ца ІаЗха кхувьла беЗаш хуЗ.

Но. Амерсултанова гурахьа ах пара хьесане обработка йиР льаттанна, кхоачамхиллаЗ минеральни органически удобренеш тайсар.

Совхоза гидротехника нов. Т. П. Горбатенкое тІагІерттга кхъхьегар БаЗьяЙ долаш дерригА льаьТта агротехнически доапІача хаНашка хиЙ дилла йиш хилар совхозаГа.

ХІаъна совхозо кхоВсам лоаттабу 1966 шера чуэцаргдоа гуйран ялаташ дика хьувкъадар дуХьа, 130 гектара тІа льаттанца тІоаЗал сонаеш хиЙ дуЗлаш даТТ ухъаза. Дика кхъьегаш ба хиЙ дехкаН бола Саидов Баки, Дочаев МахьмаД, Амирсултанов МухаДдин, Докуев ХьусеЙн, кхьбараш, шоай сменни норматаш даЙм тІеХХкоачашъо цар.

ИрригационнИ кийчо дика яь 450 гектар льаьТта да «Автурнский» совхозе. Гурахьа ялаташ дІадувргдоча льаьтташка тІоаЗал чуйоийташ хиЙ дуЗлаш ба цита хІанз, 112 гектар доаЧа хиЙ дехкача льаьТташка планировка яьЙ, ерригачА 450 гектара тІа хиЙ дехка харцаш дьхьаЗ, хІ тІара ГІирсаш хьаЛлаЗь.

«Южный» яхача совхозе 500 гектара тІарча соиЙ бешамашка хиЙ дилла, хІаьта цигара дика хьийкъа сем чуэнаш а лаТТ. Болх дика бу цига хиЙ дехкаН болча ДУдагов-Баудина, ТаЗбиев Къоасама, Муслимов АбурашидА, кхьчар. Цу совхозе а ишТта гуйран ялаташ ДІадувргдоча льаьТташка хиЙ дилла бо-лабеЙнаЙ.

«Джалка» яхача совхозе планаЙ 1520 гектара тІа дилла дезаш дола хиЙ 700 гектара тІа марА дилладар цар; цІуЗьа цхьаЦаЙойна участкашкара бинза хьувкъьм а БалаНзар. Масала № 4 йолча отделене хІара ца гектара тІара 17 центнер мара балаНзар гурахьа дув яІа, царна доаЗдаЗкарча 1ча отделене хиЙ дилларе 24 центнер яьккхаЙ метте. «Джалка» яхача совхозо специалисташа ІІана а доарХІам бадьа льаьТташка хиЙ дехкара. АХХа дехьа льаьТташ хиннаЗолламашца а геттара мела дедаЗу гуйран ялаташ ДІадувргдоча льаьТташка хиЙ дилларе ГІулах.

Укк шера ГІоаЗал чуйоийташ хиннаЗьь хиЙ дилла довЗа деза РАЙОна ДІаькъаш гурахьеш бІаьстан юхьеш культураш ДІаювргІойча льаьТташка.

М. ХАТУЕВ,
Шалински оросительни участка инженер.

Ишта болх бе мегаргбац

Наььарен района «Экажевский» совхоза СурхотІарча отделене силос йоллара БаЗьа темпаш доХа я. Доакъара кийчо яра график тедЗаю. Соахка санна Іана хана доакъар ца тоЗар ткерам боЗаш да. ХІана этта хьал статийна вагІа йиш йоЗаш даи, цхьаБакъда, отделене кулгалхой, партийни организаци дукХа сагота йолчох тара даг ГІулаХх.

ХьаЗнарДе вай цха масал: 30 августе. Хоза, бІаЙха малх хьежаш ди да. Тхо ца совхоза СурхотІарчо отделене тракторно-полевоЧески бригаде. Бригаде ДІадолхача хана тхона хетар бригаде механизаторашта делкъийтаЙ даа ХІана кийчдеш йоаЗлла повар мара саг хургвац. ЦхьаБакъда, тхона бІаргадайна сурт кхыча бесса дар: стана коа мугІарах хьаЗъотІа ЛаттаР йорхІ автомашина, нарма дукха гоЙна йоаЦ ЦаШ сеЛос чуэца агрегат латтар.

Столове ЛІачуЗьлар тхо. Са тессаЧа деза кхашка хила бедаш бола шоферашца стийнна хІама туаш баГІар. ДукхагІа БаРаш Грознерча № 4 йолча АТХ командировке БаЗьха шоферашца.

Тхо редакцера дьхьалга хайча летъка БолаБелар шоферашца.

— ЦхьаЙтта сахьат доаЗаш лаТТ, — йоах шофера Шовлепков Виктори, — тахан цхьаккха а рейс яьЙш ола. ІийрийІна деиз болх бен ян цхьаккха силос чуэца комбайн. ЦаІ еха хьажкІий кхай тІа латташ я, хІаьта шоГІаГІаР ужкхаза бригада стане лаТТ.

— Пайда БаРаЗ соийна паччаьхьаЙ кхенна зе хурсІаР хеташ да тхо оахоп беча БалхаХ, — ЬьлаР шофера Юсупов Нурде.

Цу ийнаьхьа дехача ЮраВлаЗар тхона упрОвляющи нов. Толпнев а агтхона ПрОвляющи нов. Лупев а. Болаш БаПар уж ДІайнаьХа ЗиЙ сахьат ЬьлаЧа а. ХІаьта шоферашн делкъе ханна арабьаЗар кхаЙка. ТІаккха мара йоЗаклаЗар цхьа агрегат болх бе, хІаьта шоГІаГІаР делкъел тІехьаГІа ши сахьат ЬьлаЧа.

Силосах йиЗза йоа машинаш силос ДІайоллача моттиГе хьатІаКхьалча ца цита цхьаккха я саг ваЦар. ДукхаР Іолоаккхача, тоЗаДеча болх бен цаІ мара трактор яц.

ВайнаГ БаргагГучча тайпара геттара во вІашТіехьБаьккхаЙ СурхотІарча отделене болх; отделене кулгалхоша ВІалла терко яц цу ДоарХІамерча ГІулаХх. ХьаБарга хьежжа мара хьаЙоаГ болх а — СурхотІарча отделене хІанз а 600 тонн мара еллаш силос. ЕрригА йоЗла езар 5 аЗар тонн я.

Рьаьа боацаш кьамаЬ ду шоферашца ВІалла йоЗхо ци ношО, хьаш. ВІарчча кІира да тхона чаІн маьхьи мара хьаЙ даа хІама БІарга да гу.

Цу тайпара кхы болх бе йиш ди. ХІанз а тІехьа даа этта хьал тоаде. Доакъар да тоЗар БаХьаЙ долаш дукха ХІара кІира ца ноШ, хьаш. БІарчча кІира ца

ШУН ДЕКХАР, ДАЙ-НОАНОЙ!

Вай республике 233 аьзар соьгІа бер уьх шера 1-ча сентябре школаш паргаш тІа ший моттиг хьа а лаьца деша Іохайнаг. Хьалхарчу деша даьлІа а уьх шера дуХьышца деша даХа а дукха бераш ца республике.

Коммунистически партеи Советски правительствах, даим Іоахцо ю вай бераш хьамсаьле, оамаьле, Іилмаш Іаборта Іомалаь, эдиЙ, ГІулакхаш доахкаш, кхаьХьегама чІоагІа чІера а шоай са саннА Даьхе езаш а хуьрдолаш хьалхедаьла.

Іалаьмате іоккха, бехткочаьмаг, хьа, цхьаьбакъа, сийлахь декхар да къона чІехье коммунистически саьХчагаш болаш хьаькхеелІу. Цу лоарІамерча декхарах іоккха дакъа тІаДОЙ бераш даьлІаш моаоьмоаьта а.

Мехка тайп-тайпарча моттигашкарча школашка бераШта хьехамаш тхьаьх соьгІа шу доьхкаш а дукхдача бераш да аоанаьнда цхьаьдола хІамаш дуьнарида аз уьх статья тІа.

Цхьаькха а да-нана хуьрдаш шиЙ бер дукха ца даоаш, из дика хьалкхийча, цунах мехка а ная а наьХа вагриолаш дика саг хІина хоза ца хеташ. Цхьаьбакъа, цунах кхоачам бац. Шоай бераш ишта ГІана хьалхедаьра хІаминга болча хана лепо парца кхетама болх мишта ба беза, парна фу Іомаде деза боьхьона хоьш хІина беза ЙаЙ-ноаной.

Цу деша даимаш уйла а еш, шоШоай бераш хьехарзоьшца кастЖеста дага а боалаш, из декхар дикагІа кхоачашхуьгІона наьхьаш лохаш а ледаеш а ба вай дуьхка а дукхагІа бола дай-ноаной.

ТІехьагІа шоашта а шоай Даьхенна а наьХа даргдолчча тайпара дика дешнича да Даьхено тахаш дешарХошта тІаДилла декхар. Цудуьла дальта-ноаноца хаьдаьн тІаьлХьожам лоаттаЙе беза берий дешара мишта деш а па хьожаш, дешара шу чаккхоалаьча хана, шоай бер лаьхьхьарча классе даГу на доалаш дисачуг тІехьагІа болх цхьабола ЙаЙ-ноаной, «ала а бийла а Даьчудаьжиа тха бер», — аьле хьехархочуьгІара деха. Из тІехьа хуо.

Цунах хуьгІаьчуг вІалла хьаьсаг а па деш, цхьаьцаболча дальта-ноаноца, цхьа доадам боаца хІама парга лайтар дуьхьа а е цхьаькха баьхьан доаиаш а дешара тІера доаХ шоай бераш. Из вІалла мегаргІоаьлаш, дешара чІоагІа зе доаладаш гІулаьХ да. Бер урока тІера а дьаьна, цунна на хоозаш, цо Іома па деш дуьхьашца дисар геттара новкъа хуьл дІахоа де шаор хІетадаР, хІаьа аьлча, бераШа Іомалеча Іилмай цхьаьца лагІа да хІара урок.

ПІадуьха баркъеьн даа хІамен да эшийтача, берий хьакъеьхьара шоай декхар шоаш кхоачашдаь боаа мотт цхьаьцаболча дальта-ноаноца. «БераШта дешар Іомадеза, царна кхетам цуьга хьехархочуьгІулаьХ да, — оаІ цар. — Цу гІулакха лелабу ГІ-м паччахьалкхенО алапеш а телаш», — аьле. Уьр харшаьхара, ГІалата уйлаш я. БераШта дешар а, хоза оамаьлаш, эди гІулакхаш а Іомадеш геттара дукха кхаьЬег шолаша, цхьаьхрошца, цхьаьбакъа, дайнаной мукъаьболаш-м дац из декхар. Школе дийнахь-буг 4—5 сахьат мара па доаккхаш, юхе мел йоаа за дальца-ноаноца, пар доалаш чийша ма йоЙ берий!

Цкъа, школера заттІе еланена, доо ІоздаьлинА чуера шоалагІча классе деша ягІа йийиг. Из аьвна пІаьрах ше хьачуйоаьлаьнеьА а, оо ГІадЬ ахарат сийрадьаьнна доага ІІаьрашаьнаьгаьХа ДІа а лекха: «Нани, аз тахен «пхиЬ ньКхлай», — аьлар цу. Шийна а цунах боккха кхаЬ хиннилгра, ше а цунах доккхал дегга дІаьхокхара меттеЛ, кхьметтел йиІнтагахьа ДІа а иа хьожаш, «ДІаЙлал дьаьлаХь, цунах-м фу де йоалдар хьо», — аьлар нанаг. ДІаназа ГІоаьлаьнна хинна йиІнга дог чІоагІа іохадир цу шийлача лемаша. Пожка юкъ еллар цар йиІнгаш наннеш юкъе. ТІехьагІа йиІнта доГІоаГІаРаш ший дагардар наьнаьга ІІадуьнца, цунна дагаьла.

Цхьа за ьлучча, йиІнг йоккхагІа хиннача хана, кадг йеІлеаьр наьна: «Ваьнах, фу дА-ДОЛ цунна? Фу йийна-дол согара? Ший дагардар вІалла хьахайтаН мичай из-м».

Да-нана шоай берий дагара хоьш ца хилча йиІг хуьгІаш, дика камаьХал а йоалаш, пийсача новкъа ХьалХхеде. Бера эгтара гаргаГІа лаТар нана я. Цудуьла къьсьта пана декхарийла я шиЙ берашца мишта деш а па хьожаш, лешара шу чаккхоалаьча хана, шоай бер лаьхьхьарча классе даГу на доаладаш дисачуг тІехьагІа болх цхьабола ЙаЙ-ноаной, «ала а бийла а Даьчудаьжиа тха бер», — аьле хьехархочуьгІара деха. Из тІехьа хуо.

Цунах хуьгІаьчуг вІалла хьаьсаг а па деш, цхьаьцаболча дальта-ноаноца, цхьа доаладаш гІулаьХ да. Бер урока тІера а дьаьна, цунна на хоозаш, цо Іома па деш дуьхьашца дисар геттара новкъа хуьл дІахоа де шаор хІетадаР, хІаьа аьлча, бераШа Іомалеча Іилмай цхьаьца лагІа да хІара урок.

ПІадуьха баркъеьн даа хІамен да эшийтача, берий хьакъеьхьара шоай декхар шоаш кхоачашдаь боаа мотт цхьаьцаболча дальта-ноаноца. «БераШта дешар Іомадеза, царна кхетам цуьга хьехархочуьгІулаьХ да, — оаІ цар. — Цу гІулакха лелабу ГІ-м паччахьалкхенО алапеш а телаш», — аьле. Уьр харшаьхара, ГІалата уйлаш я. БераШта дешар а, хоза оамаьлаш, эди гІулакхаш а Іомадеш геттара дукха кхаьЬег шолаша, цхьаьхрошца, цхьаьбакъа, дайнаной мукъаьболаш-м дац из декхар. Школе дийнахь-буг 4—5 сахьат мара па доаккхаш, юхе мел йоаа за дальца-ноаноца, пар доаладаш чийша ма йоЙ берий!

Цкъа, школера заттІе еланена, доо ІоздаьлинА чуера шоалагІча классе деша ягІа йийиг. Из аьвна пІаьрах ше хьачуйоаьлаьнеьА а, оо ГІадЬ ахарат сийрадьаьнна доага ІІаьрашаьнаьгаьХа ДІа а лекха: «Нани, аз тахен «пхиЬ ньКхлай», — аьлар цу. Шийна а цунах боккха кхаЬ хиннилгра, ше а цунах доккхал дегга дІаьхокхара меттеЛ, кхьметтел йиІнтагахьа ДІа а иа хьожаш, «ДІаЙлал дьаьлаХь, цунах-м фу де йоалдар хьо», — аьлар нанаг. ДІаназа ГІоаьлаьнна хинна йиІнга дог чІоагІа іохадир цу шийлача лемаша. Пожка юкъ еллар цар йиІнгаш наннеш юкъе. ТІехьагІа йиІнта доГІоаГІаРаш ший дагардар наьнаьга ІІадуьнца, цунна дагаьла.

Цхьа за ьлучча, йиІнг йоккхагІа хиннача хана, кадг йеІлеаьр наьна: «Ваьнах, фу дА-ДОЛ цунна? Фу йийна-дол согара? Ший дагардар вІалла хьахайтаН мичай из-м».

Да-нана шоай берий дагара хоьш ца хилча йиІг хуьгІаш, дика камаьХал а йоалаш, пийсача новкъа ХьалХхеде. Бера эгтара гаргаГІа лаТар нана я. Цудуьла къьсьта пана декхарийла я шиЙ берашца мишта деш а па хьожаш, лешара шу чаккхоалаьча хана, шоай бер лаьхьхьарча классе даГу на доаладаш дисачуг тІехьагІа болх цхьабола ЙаЙ-ноаной, «ала а бийла а Даьчудаьжиа тха бер», — аьле хьехархочуьгІара деха. Из тІехьа хуо.

Логически вывод хуьгІаьчуг хьалхьара, хьаькхоцца вІалийла, шеца ьлча корда парламентски хоьржамаш дар. Из йоах мехкарча демократически принципашца тешаме мел доГча ишаьла. Цхьаьбакъа, из тайна ницкъ могаш баш 15 июле демократена дуьхьал заговор ьлча Франсиа по-зарашта (НАТО-ца бунзабеена болча лаьхьочу эсоарашта а тІехьа.

Керда парламентски хоьржамаш хуьг-ма дий аьвна дагадохаш а лаьц уьх іоаранаш. Цхьаьхьенача политически кризисо цхьаьне а шоко хилийташ дуьхьагІа болх хьржаькой, хьалхь хьангаьхь да хара. «Масеаре а кхІара хоржамаш дар, — коранІа да ледаеш хоьм бадар «Тайме» ахьа лондонски газете, — ІІана Папандреуне нахан дакъар ма ворт хуьрдар, хІаьта хІаьа, селлара чІоагІа общественность оамгаІгІьнанча хана, хьалгІа фронта бе даХа могар долча хІаьа».

Хоржамаш да хилийта е кхы деце а уьх тар ма ду гаьна дала бедаьм болаш іоГча, реаьце дІаХо а комбинацеш ледаю моттигера олигархеш США кертЕ лаьтта НАТО агрессивни ІІоьарашн хьалхоаьцаш хуьгІоьа правительство ІаьІала керте оттаьр дуьхьа. Уу хьалаьнна Афине короля Константина преседателе а деш «КІорова совета» эоеделаш гулмор. ЦигА дакъа лаьцйІта биІхьар хьалхаІа хиннА премьер-министри парламентера лидерашн. Цхьаьбакъда, совете дакъа ца доаладаш юстара кхесар ЭДА — Греце Ешин демократически эндрезьарча парте — шоай ларрагІа хаьжьа хьаьгаьгІа дуьхьалІа хьалхоаьцаш болча организацие массовИ-ницкал.

Лелаш болча конституце ларда тІа цІенача наьхьъца совиетска хоржамаш дедга ДІадийлар ЭДА-ца. Иэаме наІаш доаиш кхьмаьл дир. Центра Союза лидера Папандреус а. Бергатгш шийна низ ІІаба гІийрта «КоРона совета» хьалхара эоеделаш хиннаучу тІехьагІа Папандреус журналистийна ДІаьхьайлаир, хІаьжьа хьаьстаьца ДІаьелар — соа мехка торжамаш дедга хиларг, ІІана аьлча уж тІехьаьхьарг мехкера хьаьл кхы ІІа а чІоагІаГІа кхоькхаьь доаттаг.

«АпоиментаиН» яхача реакционни ІІоьарийн оагаи болча газего тоьхха ца йоаладаш хьажкайдир: «Масеаре бетта тхьоеса еаз демократе», аьлна. Демократе ца хилча-м, бакъдар аьлча, реакционни низанта — арахьарчарна а чурчарна а— аттагІа хуьрдар тиране режим мехка качйолаа.

Цхьаьбакъда, демократи лорреш латт Греце хлаьХ. Цо лерхІарашн хьаьхьоьх дуьккхача наха дакъа а ломаш реакце загонора дуьхьала, хоржамаш хьалхоаьцаш, Грепера политически приме демократически ІІаьхьаьна кхоастаьра тІехьа пахадаш хуьчча демонстрацешен политически заБастовкашеи.

ЛОС-АНЖЕЛОСАЛ ТІЕХЬАГІА

США негритаьчеи болама воккхачча деитена Мартин Лютер Кинга хьаьстаьца ІІаД